

رابطه مراتب بهشت با مراتب معرفت

استاد سطح عالی حوزه با بیان اینکه از نظر ملاصدرا، هدف خلقت، کسب معرفت خدا است، گفت: مراتب بهشت بستگی به مراتب معرفت انسان به خداوند دارد.



استاد سطح عالی حوزه با بیان اینکه از نظر ملاصدرا، هدف خلقت، کسب معرفت خدا است، گفت: مراتب بهشت بستگی به مراتب معرفت انسان به خداوند دارد.

هدف خلقت کسب معرفت خدا است / رابطه مراتب بهشت با مراتب معرفتبه گزارش ایکننا، آیت الله مهدی هادوی تهرانی، امروز، اول اردیبهشت ماه در ادامه تفسیر سوره مبارکه ضحی با بیان اینکه خداوند در آیه «مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى» خطاب به پیامبر فرمود که من تو را رها نکرده و از تو خشمگین نیستم، یعنی محافظ پیامبر است، گفت: البته خداوند محافظ همه انسان ها است، زیرا در آیه ۴ سوره طارق فرموده است «إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ» ولی اگر کسی با ارزش های الهی و خدا در افتاد تا جایی که مورد خشم و غضب الهی قرار گیرد، از رحمت خدا دور شده و خدا او را فراموش کرده و مورد عنایت خدا نخواهد بود.

وی افزود: حفظ هر انسانی به اندازه لیاقت او و ذومراتب است؛ در زیارت حضرت زهرا عرض می کنیم که یا «ممتحنة امتحنک الذی خلقتک قبل أن یخلقک فوجدک لما امتحنک به صابرة»؛ خدا وقتی قابلیت ها را می بیند عنایت ها را هم به بنده اش سرازیر می کند.

استاد تفسیر حوزه علمیه اظهار کرد: «مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ» جزای قابلیت و رفتار و سختی هایی است که پیامبر(ص) تحمل کرده و خدا با این توصیف و تمجید پاداش او را عنایت می کند و می فرماید آخرت برای تو بهتر از دنیاست.

وی اضافه کرد: البته آخرت برای هر مومنی بهتر از دنیاست، زیرا فرموده اند که «الدنيا جنة الکافر و السجن المومن»؛ دنیا زندان مومن است. دنیا بهشت کافر است، زیرا در آخرت در عذاب و عقاب است؛ کافر چند صباحی در دنیا به خوشی مشوب به عذاب مبتلاست، زیرا لذت محض در دنیا وجود ندارد، ولی به تعبیر آیت الله بهاءالدینی، مومن وقتی از دنیا رفت، دستش از تنگناهای دنیا باز خواهد شد.

آیت الله هادوی تهرانی بیان کرد: هر قدر انسان در این عالم معرفت بیشتری داشته باشد، در آن عالم بهشتش هم معرفتی تر و از سنخ معرفت خواهد شد، ولی اگر لذات حتی فرد مومن در دنیا، مادی تر باشد، در آخرت هم مراتبی متناسب با آن خواهد داشت.

وی ادامه داد: معرفتی که ما از آن سخن می گوئیم، معرفتی نیست که ضرورتاً در حوزه و دانشگاه به دست بیاید. البته حوزه و دانشگاه می تواند مقدمه آن باشد؛ خدا بارها در قرآن بیان فرموده که برای شناخت او کافی است چشم باز کرده و شب و روز و خورشید و ماه و درخت و کوه و ... را ببینیم و با چشم دل به قدرت و علم خدا پی ببریم، زیرا اینها تسبیح می گویند، ولی ما نمی فهمیم و به تعبیر شاعر «با شما نامحرمان ما خامشیم».

وی با بیان اینکه اگر ما نامحرم اسرار الهی نباشیم، درهای معرفت برایمان باز می شود، تصریح کرد: وقتی باب معرفت باز شود، پرده ها کنار می رود؛ در روزهای شعبان این دعا را می خواندیم که «الهی هب لی کمال الانقطاع إلیک و انر ابصار قلوبنا بضیاء نظرها إلیک»؛ این دعا مورد توجه همه ائمه در تمام ایام سال و به خصوص در ماه شعبان بوده است.

هادوی تهرانی بیان کرد: ما به دنیا آمده ایم که بندگی کنیم و به تعبیر قرآن به معرفتی که برای آن خلق شده ایم، برسیم که همان «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» (ذاریات/۵۶) است؛ ملاصدرا در اسفار در مورد لِيَعْبُدُونِ گفته «ای ليعرفون» چون عبادت به تعبیر صدرا به اندازه معرفت است و هدف از خلقت هم، کسب معرفت است. ادامه تفسیر سوره حدید

استاد حوزه علمیه همچنین در ادامه تفسیر سوره مبارکه حدید به آیه پایانی این سوره یعنی «لِنَلِّمًا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَتَى يَفْقَرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ» پرداخت و گفت: مفسران در مورد لِنَلِّمًا گفته اند که زنده است، ولی علامه طباطبایی آن را قبول ندارد و اینگونه معنا کردن را تکلف می داند. وی معتقد

است که سیاق آیه التفات است و برخلاف آیه قبل، پیامبر مورد مخاطبه خداوند است.

وی افزود: همچنین علامه مقصود از علم (يَعْلَمَ) را در این آیه، مطلق اعتقاد بیان می کند، نه علم ضرورتاً به معنای شناخت و معرفت ولو اعتقاد ضعیف؛ علامه همچنین می گوید در «يَقْدِرُونَ» ضمیر به مومنین ذکر شده در آیه قبل (حدید/۲۸) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ» باز می گردد و نه اهل کتاب.

هادوی تهرانی تصریح کرد: در آیه ۲۸ این سوره سخن بر سر ایمان آوردن مسیحیانی است که به عیسی (ع) معتقد بودند، ولی با ظهور اسلام به پیامبر ایمان آوردند، لذا دو اجر و پاداش یکی برای ایمان قبلیشان و دیگری ایمان به پیامبر کسب خواهند کرد.

وی افزود: لذا در آیه پایانی معنا اینگونه است که اهل کتاب بدانند که به هیچ وجه فضل خدا در حیطه قدرت آنان نیست و فضل و عنایت، تنها در دست خداست و به هر کس بخواهد آن را عطا می کند.